

ששפך על ידו אחת נטמאו וכששפשה נטמאת חברתה ואין מים שניים מטהרים אלא המים שנטמאו מחמת היד עצמה ולא הבאים מחמת היד האחרת, וממילא גם היא עצמה נטמאת וצריך לנגבה ג"כ וה"ה כששפך מים ראשונים לשתי ידיו כל אחת בפ"ע ושפשפם זה בזה נטמאו זה מזה ולא מהני מים שניים לטהרם, הלכך השופך מהכלי על ידו אחת ושפשה בחברתה צריך לנגב ידיו ולחזור וליטלם כראוי ובלא ניגוב לא מהני אף אם ישפוך עליהם כמה פעמים. לפיכך הנוטל ידיו צריך שישפוך לו אחר על שתי ידיו כאחד ואם אין לו אחר יאחזו הכלי בראשי אצבעותיו וישפוך על שתי ידיו כאחד או ישפוך על כל אחת רביעית ואח"כ ישפשפם שהשופך רביעית כאחד א"צ מים שניים לטהרם.

באיז המקומות פוסל אם נגע בידו הלחה? אם נגע בהם אחר שלא נטל ידיו בעודם לחות מן המים אף שכבר נטל ידיו גם במים שניים או ברביעית בכ"א צריך לנגבם ולחזור וליטול. וצריך לזוהר כששופך מים שלישיית שלא יגע יד בחברתה עד שישפוך גם זה על השנייה או שישפוך מתחילה על שתיהן כאחד. ובידעבד אם נגע י"א שא"צ לנגבה רק נותן אח"כ מים עליה פעם אחת וי"א דגם בזה צריך לנגבה כמו בנגע בהם אחר. ואם נטל כל יד מרביעית א"צ לכל זה אבל מ"מ יש לזוהר שלא ליגע בהם אחר שלא נטל ידיו, ואם כבר בירך ענט"י ונזכר יחזור ויטול ידיו ולא יברך. אם נטל הכלי ביד ימינו הלחה ששפך עליה מתחלה פעם אחת נטמא און הכלי מהמים שיש על ידו ואם חזר ואחזו בידו השמאלית ליטול פעם שניה על הימין נטמא ידו וצריך לנגבה והעצה לזה שיטיל רביעית בכ"א על כל יד ויד או שישפוך מים ראשונים ושניים על כל יד ויד בפ"ע.

האם צריך לזוהר שלא ליגע בידיו למעלה ממקום הנטילה? אם שפשה ידיו זו בזו יזוהר שלא יגע חוץ ממקום שנפלו בו מים אף ששפך עליהם רביעית בכ"א או שכבר שפך מים שניים על שתי ידיו. ודוקא שנטל המים רק עד קשרי אצבעותיו אבל אם נטל המים עד חיבור קנה היד עם הזרוע אין לחוש בהנגיעה למעלה. וכל מה שצריך לזוהר שלא ליגע למעלה ממקום שהגיעו המים הוא רק בעוד ידיו לחות דכשכבר נגב ידו א"צ לזוהר בזה כלל ואף אם נתלחלו אח"כ לית לן בה כיון שכבר טיהר ידיו ונגבן.

נגע במקומות המטונפים בידיו לחות מה דינו? נטל ידו אחת רק פ"א פחות מרביעית ושפשה בשערות שבראשו שלא במקום זיעה או בכותל לקנחו במקום מים שניים ואח"כ חזר ונגע באותן מים שבאו מידו על הראש ועל הכותל טמאה וצריך לנגב ולחזור וליטול כראוי, ואלו לא חזר ונגע באלה המים היה נטהר ידו לגמרי בהקינות לבד בלא מים שניים ודוקא בדיעבד אבל לכתחלה צריך לשניים דוקא.

כמה מים וכמה פעמים צריך לשפוך על הידים? הנוטל ידיו שופך עליהם קצת מהרביעית להסיר מהם הלכלוך וכל דבר שחוצץ ולכלוך שאינו חוצץ אין צריך להסירו כלל קודם הנטילה, ואם אין לו רק רביעית מצומצם יש לו ליטול קצת ממנה מקודם להסיר הלכלוך החוצץ ומ"מ לא חשבינן עי"ז לנפחת משיעור רביעית קודם נטילה, ואח"כ שופך עליהם פעם שנית וגם אלו המים הם טמאים ואח"כ שופך עליהם פעם שלישיית לטהר המים שעל גבי הידים, ודוקא אם לא שפך הרביעית בבת אחת על שתי ידיו אלא שפך ממנה על ידיו אחת אחת מקצת ע"ז ומקצת ע"ז או שנחסר מהרביעית להעברת הלכלוך אבל כששפך הרביעית בבת אחת על שתי ידיו וכשי"כ על כל אחת רביעית אין צריך למים שניים לטהרם, ואם אין בידיהם לכלוך ודבר החוצץ שופך על שתי ידיו רביעית בבת אחת וא"צ מים שניים. וה"ה אם היו לו מים רבים אפילו רק מעט יותר מרביעית בכדי שיהיה לו להסיר הלכלוך וישאר הרביעית שלמה רוחץ תחילה מעט כדי להסיר הלכלוך ואח"כ שופך רביעית כאחד וא"צ מים שלישים. וי"א דצריך לעולם מים שניים ואם אין לו רק רביעית ישפוך ממנה בשתי פעמים ואפילו אם נוטל רביעית בכ"א או על כל יד ויד רביעית בפ"ע צריך אח"כ ג"כ מים שניים וכן יש לנהוג לכתחלה אם יש לו מים מזומנים אבל לטרוח אח"ז א"צ. והא דדי לכל הג' פעמים מרביעית אחת הוא דוקא אם באו המים סביב כל היד בשיעור הנטילה עכ"פ בשתי הפעמים. הנוטל ידיו צריך לשפשפם זה בזה אפילו נטל רביעית על כל יד ויד וכן במטביל ידיו והוא רק לכתחלה ולא לעיכובא.

האם יכול להוסיף עוד מים לאחר ששפך המים? נטל מקצת ידו ולא הגיעו המים עד הפרק וחזר והוסיף ונטל הנשאר מידו כשכבר ניגב קצת משפיכה הראשונה הרי ידו טמאה כמו שהיתה וצריך ליטול מחדש על כל היד ואין צריך לנגב מתחלה, אבל אם בהוספה הטיל מים על כל היד שפיר דמי, ואם עדיין יש על מקצת היד שנטל בתחילה טופח על מנת להטפוח הרי זו טהורה ודוקא בדיעבד אבל לכתחלה צריך ליטול בבת אחת כל היד ולא דוקא בשפיכה אחת אלא אפילו בשתי שפיקות כל שלא שהה בינתים כלל כשפיכה אחת דמי וע"כ אם נוטל ממי הצנור שקורין קרא"ן וכו' שפיו צר וצריך לפתחו ולסגרו בכל שפיכה ושפיכה כדי שיבואו המים מכת גברא ע"י זמן קצר כזה לא מקרי הפסק. ומ"מ אם יש לו כלי אחר טוב שלא יטול מכלי כזה. בד"א במים ראשונים אבל בשניים נוטל מקצת ידו ואף שנגב מקצת היד לגמרי חזר ומוסיף על מקצתן.

שפשה ידו לאחר נטילה בידו האחרת או ביד חברו מה יעשה? שפך מים ראשונים מקצת מהרביעית על ידו אחת ושפשה בחברתה לא עלתה לו נטילה ליד שניה וגם יד זו נטמאת בנגיעתה בחברתה אפי' שפך באחרונה על שתי ידיו לפי שהמים

יש לך פציע על אצבע מכופה ברמי' ואין יכול להסירו בשבת מה יעשה לענין נטילה?

הגע
במצוק

לחשיב חלוח
להנחת חסרות
דמי וזרח
דמי ציורים וטבלאות
Tel \ Fax \ Fax on Demand
1 800 466-7593
www.Milchudbyjona.org

Project Sponsored By: **DollarPhone**

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל

להתוודע שגיליון זה משמש רק לאלו שבכר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכע"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

שנית.

נגע במקומות המטונפים באמצע הסעודה מה יעשה? מי
שעומד בסעודה וזוכר שנגע בשוק וירך ומקומות המכוסים באדם או שחייך בראשו וכל כיוצא בזה ובמקומות המטונפים שיש בהם מלמולי זיעה צריך לחזור וליטול ידיו ויברך על נטילת ידים וכ"ש אם נגע במקום הטינופת ממש או עשה צרכיו או אפילו הטיל מי רגלים ושפשף בידיו, אבל אם לא חייך אלא שנגע בשערותיו א"צ נטילה ואפילו אם קינח בהם ובמקומות המגולים כגון פניו ומקום המגולה שבזרועותיו אין קפידא אם נגע בהם. וה"ה אם הסיח דעתו משמירתו צריך ליטול. ואם נגע בעוד הפרוסה בפיו אסור לבלוע עד שיטול ידיו. וי"א דא"צ לברך מחמת נגיעתו באמצע סעודה בזיעה ואפילו בעשה צרכיו באמצע סעודתו אא"כ הלך והפליג באמצע סעודתו. ולדינא בעשה צרכיו או שנגע במקום מטונף ממש או שהלך והפליג צריך נט"י בברכה אבל אם נגע במקום המכוסה סתם או שהשתין אף ששפשף צריך נט"י כדין אבל לא יברך.

עשה צרכיו ורוצה לאכול מה יעשה? העושה צרכיו ורוצה
לאכול יטול ב' פעמים על הראשונה מברך אשר יצר ועל השנייה מברך על נט"י. ואם יטול פ"א ויברך מתחלה אשר יצר ואח"כ על נט"י הוא הפסק בין הנטילה לברכתה ואם יברך מתחלה ענט"י ואח"כ אשר יצר הוא הפסק בין ברכת נטילה להמוציא ולהניח מלברך ברכת אשר יצר עד אחר ברכת המוציא ג"כ אין נכון שחיובה חל עליו מיד כשעשה צרכיו ואין לאחרה כ"כ. וצריך ליהדר שלא ליטול בפעם הראשון נטילה גמורה ורק מעט משום נקיות דאלי"ה אין שייך לברך עוד על נטילה שניה. וי"א דאשר יצר לא הוא הפסק בין ברכת נטילה להמוציא ובדיעבד אם נטל נטילה אחת כדן לשם נטילה לאכילה יברך מתחלה ענט"י ואח"כ אשר יצר וה"ה לכתחלה אם היה קשה לו ליטול שתי נטילות מדוחק מים וכי"כ יטול אחת ויברך ענט"י ואח"כ א"י. העושה צרכיו באמצע הסעודה לכו"ע נוטל רק פ"א ומברך ענט"י ואח"כ אשר יצר. ואם אינו רוצה ליטול אלא פעם אחת. לאחר ששפך פעם אחת על ידיו בפחות מרביעית ומשפשף יברך אשר יצר ואח"כ שופך פעם שניה על ידיו לטהר המים הראשונים ואז מברך ענט"י ומנגב. ודוקא שנשפך על שתי ידיו כאחת דאז חשיבי כיד אחת ומותר לשפשף. ולדין דנהיג ליטול רביעית בב"א על כל יד ויד א"כ נגמר תיכף טהרת ידים וראוי לברך ענט"י וא"כ ברכת אשר יצר הוא הפסק בין נטילה לברכה ויותר טוב לעשות כאופן הראשון.

מה מיקרי הפסק בין הנטילה והברכה? צריך ליהדר מלהפסיק
ומלדבר בין הנטילה והברכה אפי' שיחה מועטת ואפי' בד"ת ואפילו בשהיה לחוד וצריך ליהדר לבד מהדברים שהם לצורך סעודה דמותר להפסיק. ובסעודות גדולות שיש הרבה מסובין מן הנכון שהגדול יטול תחלה ולא יוציאם בברכת המוציא אלא יברך לעצמו וכן כאו"א מן המסובין יטלו ידיהם ויברך כאו"א לעצמו. אם שהה משעה שנגב ידיו עד ברכת המוציא כדי הלוח כ"ב אמה מקרי הפסק אפילו ביושב במקומו [ואם הולך מבייתו לבית אחר יש שמחמירין אפילו בהליכה מועטת] ובשלא לצורך אין לשהות כלל בינתים אלא יברך המוציא מיד אחר הניגוב. מצוה לאדם שיתפלל בכל יום על מזונו קודם האכילה. ויש שנהגו לכתחלה לומר מזמור ה' רועי בין נטילה להמוציא. ואם שכח להתפלל עד אחר שנטל ידיו לאכילה נכון שיאמרנו אחר אכילת ברכת המוציא. וכ"ז הוא רק לכתחלה אבל בדיעבד אפילו שהה הרבה או הפסיק בינתים אין צריך לחזור וליטול ידיו כל שלא הסיח דעתו בינתים משמירת ידיו.

עד כמה צריך לילך אחר מים? אם אין מים מצויים לפניו ברחוק
יותר מארבעה מילין ולאחריו מיל יכרוך ידיו במפה או בשום דבר וצריך לכרוך שתי ידיו דוקא דאף שאוכל באחת שמא יגע בחברתה אמנם צ"ע אי יש להקל בזה, ואוכל פת או דבר שטיבולו במשקה או אוכל ע"י כף ואם יש לו מפה יכרוך במפה דוקא ולא יסמוך לאכול ע"י כף. אבל אם הוא משער שישגי מים תיכף אחר ד' מילין מחוייב להמתין עד שיבוא לשם ולאחריו די' לו טרחא לחזור מדרכו סגי בשיעור מיל כשמשער שלא ימצא בו מים מותר ע"י מפה. וה"ה אם מסופק שמא לא ימצא מים לפניו בשיעור ד' מילין ולאחריו מיל והוא תאב לאכול מותר ג"כ ע"י מפה, ושומרי גנות ופרדסין כשצריכין לילך אחר מים אינם מחוייבין אלא פחות ממיל כמו מלאחריו שאינם יכולים לעזוב שמירתן. וכל היושב בביתו ג"כ אינו מחוייב לטרוח אחר מים אלא פחות ממיל כמו מלאחריו דרק לפניו בדרך שהולך בלא"ה לשם הצריכוהו להמתין עד ד' מילין. אבל כשמים מצויים אסור אף במפה דילמא אתי למינגע. אסור ליטול הידים בלחות העשבים כשאין לו מים וגם ברכתן לבטלה.

המאכיל לאחרים האם צריך נט"י? המאכיל לאחרים א"צ נט"י
אע"פ שנגע בהמאכל, והאוכל צריך נטילת ידים אע"פ שאחר נתן לתוך פיו ואינו נוגע במאכל, וה"ה לאוכל במגרפה שצריך נט"י. ואסור להאכיל למי שלא נטל ידיו ודוקא בידוע שלא נטל אבל בספק מותר ולעני בתורת צדקה בודאי אין להחמיר בספק. ומ"מ טוב דכשנותן לעני שלא קים ליה בגויה לאכול שיאמר קום נטול ירך. וכ"ז בלחם של המאכיל דבלחם של האוכל ויוכל לקחת בעצמו אין כאן לפני עור מ"מ אסור גם בזה משום דאסור לסייע ידי עוברי עבירה.

אימתי מהני תנאי שיהני הנטילה על כל היום? נוטל אדם ידיו
שחרית ומתנה עליהם בפיו או עכ"פ שיכוין בלבו שיעלה לו נטילה זו לכל האכילות שיאכל בכל היום ואפילו שלא בשעת הדחק ובלבד שלא יסיח דעתו מהם שלא יטנפם וטינוף הפוסל בנטילה הוא רק מצואה או זיעה כל שהוא ואפילו רק נגע במקומות המכוסים בגופו אבל טינוף עפר וטיט בעלמא אינו פוסל הנטילה. אם הכניס ידיו בבתי ידים מיד אחר הנטילה ולא הוציאן מועיל דבודאי נשמרו ידיו. ואף שידיו נקיות הצריכו ג"כ להתנות מקודם שיהיה עולה לו הנטילה לאכילה, וי"א דאין להקל בזה כ"א בשעת הדחק כגון שהולך בדרך וירא שלא ימצא שם מים וכן כשיושב בעגלה עם עו"ג ואין ממתינין עליו כשירד ויחפש אחר מים חשיב שעת הדחק אף שהוא יודע שיש מים בדרך ההיא. וצריך ליהדר שתהיה הנטילה בהכשר כל הדברים הנצרכים לנט"י לאכילה כגון כבלי שלם וככח גברא ובמים שלא נשתנו מראיהן ושלא נעשה בהן מלאכה. ואם מים מצויים לו טוב שיחזור ויטול ידיו אבל לא יברך.

אימתי לא מהני התנאי? הא דמהני תנאי דוקא בנטילה שאינה צורך
אכילה ולא דוקא בנט"י שחרית כשקם יכול להתנות דה"ה ככל נטילה שאינה לצורך אכילה אף באמצע היום כגון שנטל ידיו כשיצא מבהכ"ס או שנטל לדבר שטיבולו במשקה והתנה עליהם שיעלה לו הנטילה לאכילה שיאכל אחר זמן מהני אבל אם נוטל ידיו לאכול ומתנה שיעשה דבר אחר קודם שיאכל סעודה זו עצמו זה לא מהני. מיהו אם נטל לצורך אכילה והתנה שיעלה לו גם לאכילה שניה שיאכל באותו יום ושמר ידיו ג"כ מהני. והאידינא נהוג עלמא שלא להתנות משום שאינן יכולין ליהדר שלא יסיחו דעתם משמירת הידים לכך מנעו התנאי מכל וכל ומ"מ הכל לפי ערך הדחק בדחק גדול יש לסמוך על התנאי אף עכשיו ורק שצריך זהירות וזריזות יתירה לשמירת ידים ולכן יניח ידיו בבתי ידים וגם מ"מ אם יזדמן לו מים יטלם פעם

נגע בראשו במקום המכוסה אבל לא חייך האם צריך לחזור וליטול ידיו?

Sponsored By: DollarPhone

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל

Advertisement for 'השחרית צריך' (The Morning Prayer is Necessary) featuring a skull and text: 'לחשיב הלוח להנחת חוקיות דמי חזקה דמי ציורים וטבלאות Tel \ Fax \ Fax no Demand 1 800 466-7593 www.Hilchosed.com.il'.

יש לו ככר ומברך לעצמו לא יענה אמן על ברכתו של חברו קודם שיטעום הוא על ברכתו ומ"מ אם עבר ושח בעורו לועס קודם שבלע הפרוסה בדברים שאינו מצרכי סעודה צ"ע אם צריך לחזור ולברך אמנם א"צ שיאכל דוקא שיעור כזית קודם שידבר דאפילו אם אכל רק פחות מכזית אחר הברכה מותר לדבר אח"כ אם הוא צריך לכך ושלא במקום הדחק טוב שיאכל מתחלה שיעור כזית. ואם שח אפילו תיבה אחת צריך לחזור ולברך. ולא עדיף השומע מהמברך עצמו כששח קודם טעימתו שחזור ומברך וה"ג השומעים אם הפסיקו בדברים קודם טעימתן שחזורין ומברכין. ואם המברך שח קודם שטעם אף שהשומעים לא שחו כלל שוב אינם יוצאים בהברכה.

במה מותר להפסיק בין הברכה להאכילה? בדברים מענין דברים שמברכין עליו, כגון שבירך על הפת וקודם שאכל אמר הביאו מלח או ליפתן ואפילו פת שלנו דגיקה ומתובל בתבלין, תנו לפלוני לאכול בין עני ובין עשיר ואפילו לא אמר שיתנו לו מפרוסת המוציא אלא אמר לב"ב שיתנו לו ככר שיברך בעצמו, תנו מאכל לבהמה דאסור לאדם לאכל קודם שיתן לבהמתו ולשתות אדם קודם לבהמה וכיוצא באלו א"צ לברך, ואפילו הפסיק בדברים שאינו לצורך פרוסת המוציא רק מעניני צרכי סעודה ואפילו דיבר להביא הכלים שהן לצורך הסעודה לא הוי הפסק ומ"מ לכתחלה לא יפסיק כלל ואפילו אם היה פת שאינו נקי דצריך להמלח ג"כ אסור להפסיק קודם שיבלע מעט.

שמע ברכת המוציא קודם שבירך ענט"י מה יעשה? מי שהיה נוטל ידיו לאכילה, והבוצע היה מברך המוציא ונתכוין להוציא השומעים ואח"כ ניגב השומע ידיו ובירך ענט"י וה"ה כשכל הנטילה וברכת ענט"י היה אח"כ לא הוי הפסק ויוצא בברכת הבוצע וא"צ לחזור ולברך ברכת המוציא, ואם ברכת ענט"י היה בשעה שהבוצע בירך המוציא לא יצא, ואם כבר נגב ג"כ לא יכול לברך עוד ענט"י כיון דכבר יצא בברכת המוציא.

באיזה נוסח עוד יכולין לברך ברכת המוציא? אם במקום ברכת המוציא בירך שהכל נהיה בדברו או שאמר בריך רחמנא מלכא דעלמא מאריה דהאי פיתא או ברוך המקום מלך העולם שברא פת זה יצא בדיעבד אבל לכתחלה אסור בשתייהן. ואם אמר מלכא מאריה דהאי ולא הזכיר שם הפת כלל אפשר דיצא כיון שהפת מונחת לפניו.

באיזה אופן מיקרי קביעות? אם היו רוכבים ואמרו נאכל אע"פ שכל אחד אוכל מכלו שלא ירדו מהבהמות מצטרפין כיון שעמדו במקום אחד אבל אם היו אוכלים והולכים לא, וכן אם היו אוכלים בשדה מפורדים ומפורדים אע"פ שאוכלים כולם בשעה אחת ומכר אחד כיון שלא קבעו מקום ואוכלים מפורדים אינם מצטרפין. ואם יושבים בעגלה אחת ואמרו נאכל כאן ואוכלין יחד מצטרפין וכ"ש בספינה דמצטרפי דקביעות גמור הוא. שמש המשמש בסעודה יוצא בברכת המוציא אם שומע ומתכוין לצאת אע"פ שהולך ובא תדיר ואינו קבוע אצל השלחן. היכא דלא קבעו מקום דאמרינן שכל אחד מברך לעצמו אם כוון המברך להוציאם והם נתכוונו לצאת יצאו בדיעבד. ודין זה שייך גם בבהמ"ז היכא דלא קבעו יחד בין בשנים ובין בשלשה אם כוון אחד להוציא את חברו בבהמ"ז יצא בדיעבד.

באיזה מקום בפת בוצע תחלה? בוצע בפת במקום שנאפה היטב במקום הקשה ולא במקום הרך באמצעותו ובפת דידן יש לבצוע בצד הפת ויחתוך מעט מצד העליון והתחתון י"א שטוב שיחתוך בצד שהוא כנגד צד המתבקע כי בזה הצד התחיל לאפות ונדחקה העיסה עד שנתבקע הצד שכנגדו. בפרוסה יכול לבצוע במקום שנפרס וא"צ לבצוע בגומם השלם רק שצריך לחתוך מצד העליון והתחתון. היכא שנשרף הככר במקום אחד או שנדבק בעפר אין לחתוך במקום ההוא לברכת המוציא.

עד כמה יחתוך בה קודם הברכה? יחתוך פרוסת הבציעה וצריך לחתוך מעט שאם יאחז בפרוסה יעלה שאר ככר עמו שאל"כ חשוב כפרוסה ואע"ג שאם יאחז בהככר יעלה ממילא הפרוסה עמו לא מקרי שלם. ויניחנה מחוברת לפת ויתחיל לברך ואחר שסיים הברכה יפרידנה כדי שתכלה הברכה בעוד שהפת שלם ואפילו בפרוסה לא יחתוך לגמרי קודם הברכה כדי שיהיה נראה יותר גדולה.

מה השיעור שיבצע? לא יבצע פרוסה קטנה מכזית ולא יותר מכביצה אם פורסה כדי לאכול תיכף ממנה גופא אבל מותר לפרוס חתיכה גדולה מהככר ואח"כ לחתוך מן אותה פרוסה גופא חתיכה להמוציא. והא דלא יבצע יותר מכביצה דוקא בחול ואוכל לבדו אבל בשבת או שאוכל עם הרבה בני אדם וצריך ליתן מן הפרוסה לכל אחד כזית מותר לבצוע כפי מה שצריך לו. וצריך ליזהר בזה בסעודה גדולה [אם אחד מוציא את כולם בברכתו] שיחתוך בציעת המוציא כ"כ גדולה שיפסיק לחלק ממנה המוציא לכל המסובין.

דיני ברכת המוציא. יברך המוציא לחם מן הארץ בה"א קודם המ"ם ואם בירך מוציא יצא, ואם רבים מסובים ורוצים לצאת בברכתו יכוונו לבם לשמוע ברכה ויענו אמן ובדיעבד אינו מעכב והמברך יכוין לאמן שאומרים, יתן ריוח בין לחם ובין מן וכן בין שאר שתי אותיות ששוות בהברכות. אין לברך קודם שיתפוס הלחם ובדיעבד אם בירך ואח"כ נטלו בידו ג"כ אין צריך לחזור ולברך. יתן שתי ידיו על הפת בשעת ברכה ואם הוא לבוש בבתי ידים נכון שיסירם בשעת הברכה. כשיאמר השם יגביה הככר ובשבת שמברכין על שתיים יגביה שתיים.

אימתי צריכין לטבול הפת במלח? לא יבצע עד שיביאו לפניו מלח או ליפתן ללפת בו פרוסת הבציעה וצריך ליזהר מלהתחיל לברך הברכה ואם בירך צריך להמתין קצת מלאכול עד שיביאו המלח ואם רבים המסובים צריך להמתין מלברך עד שיביאו לפני כל אחד ואחד ואפילו אם יתאחר קצת עד שיביאו ג"כ נכון להמתין מלברך, ואם היא נקיייה או שהיא מתובלת בתבלין או במלח כעין שלנו או נתכוין לאכול פת חריבה אינו צריך להמתין ומ"מ אם רוצה להמתין קודם הברכה עד שיביאו לפניו מלח ותבלין הרשות בידו. ומ"מ מצוה להניח על כל שלחן מלח קודם שיבצע וכתבו המקובלים לטבול פרוסת המוציא במלח ג"פ.

עד מתי אסור להפסיק לאחר הברכה? יאכל מיד דלכתחלה אסור להפסיק בשתיקה יותר מכדי דיבור ולא ישיח בין ברכה לאכילה עד שיכלה ללעוס קצת מהפרוסה ויבלענו וכן אם רבים המסובין וכל אחד

<p>האם נכון לבצוע פרוסת לחם לב"ב קודם שיאכל הוא כזית?</p>	<p>הגות בענינינו</p>	<p>לחשיב תלמוד להנחות וחסידות דמי חזונו דמי ציונים ומבולות Tel / Fax / Fax on Demand 1 800 466-7593 www.NicholasDjone.com</p>	<p>השילוח השילוח</p>
<p>Sponsored By: DollarPhone</p> <p>כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל</p>		<p>זכרון הכימוז</p>	

האם מותר לחבר לחם שבורה? אם ב' שלמות ממין אחד אחת גדולה ואחת קטנה מברך על הגדולה ודוקא כשהיו שניהם שוים ביופי אבל אם הקטנה נקיה והגדולה קיבר מברך על הקטנה, אם יש לאדם שני חצאי לחם ואין לו לחם שלם יחברם יחד בעץ או בשום דבר שלא יהא נראה ודינו כדין שלם אבל אם נראה להדיא שנתחבר יחד לא מקרי שלם ואפילו בשבת יכול לחברם ומ"מ אם יש לו אחר שלם לא יבצע ע"ז. וי"א דבחול א"צ להדר אח"ז ורק בשבת דבעינן לחם משנה שלם יעשה זה ורק שיזהר שלא יקח עץ שהוא מוקצה לזה.

ה' מיני דגן מי קודם למי? פת שעורין ופת כוסמין מברך על של שעורים כיון שהוא ממין ד' אע"פ שהכוסמין יפים וחביב עליו וי"א דחביב קודם ולפי"ז לא משכחת דין זה כ"א בששניהם שוים בעיניו. ולענין כוסמין ושיפון כוסמין עדיף. ושיפון ושבלת שועל שיפון עדיף. פת נקיה ופת קיבר ושניהם מין אחד מברך על הנקיה ואף דהקיבר גדול ממנה, ודוקא שהיו שניהם שוים שלמים או פרוסים דאם הקיבר לבד שלם הוא קודם להנקיה הפרוסה, ואם הפת קיבר חשיב במינו מן הנקיה כגון חטים לגבי שעורים או שעורים לגבי כוסמין הוא קודם, ואם שתיהן נקיות וזו לבנה יותר מזו מברך על הלבנה יותר ואף אם השניה גדולה ממנה אם לא שהוא חביב עליו יותר.

פת עכו"ם ופת ישראל מי קודם? פת עכו"ם נקיייה ופת קיבר של ישראל אם אינו נזוהר מפת עכו"ם מברך על איהה מהם שירצה אבל בשוין פת ישראל קודם לברך עליו, ואם הוא נזוהר מפת עכו"ם מסלק פת נקי של עכו"ם מעל השלחן עד לאחר ברכת המוציא והרבה מפקפקין בזה ומ"מ לכתחלה טוב לחוש ולסלק, אם בעל הבית נזוהר מפת עובד כוכבים וישראל שאינו נזוהר בכך מיסב עמו על השלחן כיון דמצוה מוטלת על בעל הבית יבצע מן היפה של עובד כוכבים וכיון שהותר לבצוע הותר לכל הסעודה וכהיום שהמנהג שכל אחד מברך לעצמו ברכת המוציא כ"א יברך על פתו שאוכל.

אמתי מברך המוציא על פת הבאה בכיסנין? פת הבאה בכיסנין מברך עליו בורא מיני מזונות ולאחריו ברכה אחת מעין שלש ואם אכל ממנו שיעור שאחרים רגילים לקבוע עליו אף על פי שהוא לא שבע ממנו מברך עליו המוציא וברכת המזון ונט"י ואם מתחלה היה בדעתו לאכול ממנו מעט ובכך בורא מיני מזונות ואח"כ אכל שיעור שאחרים קובעים עליו יברך עליו בהמ"ז אע"פ שלא ברך המוציא תחלה אבל המוציא אין צריך לברך על מה שנמלך לאכול כיון דאין כמה שמונח לפניו אחר שנמלך שיעור קביעת סעודה אלא ביחד עם מה שאכל כבר ואם באמת יש שיעור קביעת סעודה כמה שלא אכל עדיין צריך ליטול ידיו ולברך המוציא וענט"מ וברכת המזון. ואם אכלו לבדו צריך שיאכל שיעור שאחרים רגילים לשבוע ממנו לבדו ואם אכלו עם בשר או דברים אחרים שמלפתים בו הפת סגי כשאוכל שיעור שאחרים רגילין לשבוע ממנו כשאוכלין ג"כ עם דברים אחרים אך אם אכלו לבדו ושבע ממנו אף שאחרים לא היו שבעין ממנו לבדו אבל כיון שאם אכלו אותו עם דברים אחרים היו שבעין ממנו צריך לברך עליו המוציא ובהמ"ז. וי"א דשיעור סעודה הוא ג' או ד' ביצים וי"א דאין לברך המוציא ובהמ"ז אלא כשיעור סעודה קבוע שהוא של ערב ובקר. ומ"מ לכתחלה טוב לחוש לדעת המחמירים שלא לאכול ד' ביצים וכי"ש אם הוא דבר שיש להסתפק בו אם הוא פת הבאה בכיסנין.

מהו פת הבאה בכיסנין? פת הבאה בכיסנין י"א פת שמלאים אותם בשאר דברים אף אם נילושה מתחלה במים כשאר פת ואם אינו אוכל העיסה ורק הפירות שבפנים לבד מברך הברכה השייכה להפירות ואם נלקח הפירות ואוכל רק העיסה אפי"ה מברך במ"מ ולא המוציא, וי"א שהיא עיסה שעירב בה בעת הלישה שאר דברים ואפאה ואפילו היה הרוב ממים והוא שיהיה טעם תערובת המי פירות או התבלין ניכר בעיסה וי"א שזה נקרא פת גמור אלא אם כן יש בהם הרבה תבלין או דבש כמיני מתיקה שיהיה מנכר התבלין בטעם יותר מהקמח וכן דרבש ושמן וחלב בעינן שיהיה הרוב מהן ומיעוט מים וכן נוהגים שאופין לחם משנה פת עם מעט שמן ותבלין וי"א שהוא פת בין מתובלת בין שאינה מתובלת שעושים אותם כעבים יבשים וכוסטין אותם והלכה כדברי כולם שלכל אלו הדברים נותנים להם דינים שאמרנו בפת הבאה בכיסנין.

מי בוצע תחלה? אם המסובים רבים ואפי" שנים גדול בחכמה שבכולם בוצע ומוציא האחרים בברכתו ואפילו במקום שהמנהג דכל אחד מברך לעצמו על ככרו מ"מ הגדול בוצע תחלה. והחתן ביום חתונתו בוצע אע"פ שיש בהמסובין גדול ממנו. וכ"ז רוקא כשאין עמהם הבעל סעודה או שכולם בעלי סעודה ואוכלין יחד. ואם הם שוים ואחד מהן כהן מצוה להקדימו ואם הכהן עם הארץ ת"ח קודם לו ואסור להת"ח להקדימו לפניו ודוקא אם מקדימו לפניו מפני שהוא כהן אבל אם נותן לו רשות לברך שלא מחמת כהונה רשאי. ואם יש עמהם בע"ה הוא בוצע והוא קודם אפילו לכהן ות"ח ואפילו אם האורח גדול וי"א דכהיום נהגו לחלוק כבוד לגדול ויש מפקפקין בזה ובסעודה שכל המסובין אוכל כאור"א מככרו ומברכין לעצמן נכון שבעה"ב יכבד להגדול שיבצע תחלה. והמברך יאמר תחלה ברשות מורי ורבותי אפי" הגדול הוא הברצע או בעה"ב. כשיש שם כהן מצוה להקדימו אם רוצה אחר לבצוע וה"ה לבהמ"ז צריך ליטול ממנו רשות ולא מהני מה שיאמר ברשות הכהן אם לא נתן לו הכהן רשות.

אימתי מותרים הברצע והמסובין לטעום? אין המסובין רשאים לטעום עד שיטעום הברצע כשיצאו בברכת הברצע ואפילו אם לא נתכוין לצאת בברכתו וכל אחד מברך לעצמו כיון שכולם זקוקים לככרו של הברצע, אבל מותר לתת לכל אחד חלקו קודם שאוכל הוא והם יתמינו עד שיאכל הוא ואפילו נתן להם בפירוש רשות לזה וי"א ג"כ ולא מהני. וי"א דאין כדאי להברצע שיחלק לכל אחד חלקו אלא יראה לטעום קודם ואח"כ יחלק לכל אחד מהם. ואם כל אחד אוכל מככרו ויש לכל אחד מהם ככר שלם בפ"ע ואין כולם זקוקים לככר שביד הברצע רשאים לטעום קודם אע"פ שהם יוצאים כולם בברכת המברך, ואם הוא שבת או יו"ט צריך שיהא לפני המסובים לחם משנה חורף כמה שלפני הברצע ואו יהיו רשאים לטעום קודם הברצע. ואם אין לפני כ"א מהמסובין לחם משנה צריכים לסמוך על הברצע שיש לו לחם משנה ולטעום מאותו לחם ואינם רשאים לטעום קודם לו.

מי שאינו אוכל האם יכול להוציא אחרים? מי שאינו אוכל אינו יכול לברך ברכת המוציא וה"ה בכל ברכת הנהנין להוציא האוכלים אפילו אין השומע יכול לברך בעצמו אבל לקטנים יכול לברך אע"פ שאינו אוכל עמהם ואפילו קטנים דעלמא שאין חנוכס מוטל עליו מדינא ג"כ מותר לברך עמהם כשרוצים ליהנות ואין יודעים לברך בעצמן וכי"ש כשהם מבני ביתו ולגדולים אפילו לבני ביתו נמי לא.

באיזה אופן יכול להוציא אף אם כבר יצא? אפי" בשבת של כל השלש סעודות שהוא חייב לאכול פת לא יברך לו חבירו ברכת המוציא אם אינו אוכל ולא שרי לברך לאחרים אע"פ שאינו טועם אלא ברכת המוציא דמצה בליל ראשון של פסח וברכת היין רקידוש בין של לילה בין של יום וה"ה כשכבר קיים מצות אכילת מצה וכבר קידש על היין וה"ה בליל א' וב' דסוכות שהוא חייב לאכול כזית פת בסוכה. ויש לאכול הפרוסה שבצע עליה קודם שיאכל פת אחר. ישייר מן פרוסת המוציא מעט שיאכל אחר אכילתו. אין להאכיל לבהמה ועוף או לכותי מפרוסת המוציא או מהחתיכה שנוגעת בה חתיכת המוציא.

שלימה ופרוסה איזה עדיף? היו לפניו חתיכות של פת ופת שלם הכל ממין אחד מברך על השלם אפילו הוא פת קיבר וקטן והחתיכות פת נקיה וגדולה אבל אם השלם שעורים והחתיכות מחטים אפי" היא קטנה מניח הפרוסה תחת השלימה ובוצע משתיהן יחד ואפילו הפרוסה גדולה מהשלמה נמי טוב שיניח שתיהם ביחד ומ"מ אם היה השלמה מעט של שיפון והפרוסה של חוטיץ או של שעורין אין להחמיר לבצוע על השלמה פת הפרוסה אלא יבצע על הפרוסה לבד. ואם לא היה לפניו רק פרוסה ונטל אותה כדי לברך עליה ובתוך כך הביאו לפניו שלמה מניח הפרוסה בתוך השלמה ומברך ואם כבר בירך על הפרוסה יבצע אותה. וכל זה כשרוצה לאכול משניהם אבל אם אינו רוצה לאכול אלא מאחד יבצע עליו ואין לחוש לשני אע"פ שחשוב או חביב עליו אע"פ שהוא לפניו והוא מוקדם בפסוק, ודוקא אם אינו רוצה לאכול אלא מאחד אבל אם ברצונו שיהא הוא לאכול מזה או מזה ושניהם מונחים לפניו אף שאינו רוצה לאכול משניהם יחד מצוה מן המובחר לבצוע על המוקדם בפסוק ושאר המעלות.

ע"ז שנות מזונות שאוכלו לפת שחרית צריכין ליפול ידיו ולברך המוציאז

הגוי בעצמו

התורה והמצוות

לחשיך הלוח לחברות ומסירות דמי וחרף דמי ציונים וסבלנות

Tel / Fax / E-mail 1 800 466-7593 www.Hachessedynamo.org

החברות והמצוות

Sponsored By: DollarPhone

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל

להתודע שגיליון זה משמש רק לאלו שכבר למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, וכפי"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

מתלבנים מחמת הפירורין אזיל ליה תואר הלחם ואין מברך עליה אלא בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין שלש, ויש בהם כזית א"צ תואר לחם. והנותנים חתיכת פת שמיכשין על הגחלים בשכר ואין בהם כזית והשכר מתלבן ע"י השריה מברכין עליהם במ"מ ואם נתן רק מעט לחם דק רק לתוך השכר חם כדי שיתן בו טעם ולא בשביל אכילה אינו מברך רק שהכל על השכר.

קניידלעך וכיוצא"ב מה דינם? אם פירר הלחם עד שהחזירן לסולת ואח"כ חזר וגבלן בשומן וכיו"ב אם בישלן בקדירה או טגגם במחבת במשקה אף שיש בכל אחת כזית ויותר מברך עליהם במ"מ ואפילו אם אכל הרבה ואם אפאן נכון שלא יאכלם כ"א בתוך הסעודה אלא א"כ נילוש ברוב שומן או דבש דאו מברך עליהם במ"מ ואם גיבלן במים לבד ואפאן יש עליהם דין פת גמור.

יין וקאווע הנבלעין בפרוסות מה דינם? פת השרוי ביין אדום אינו מברך אלא בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין שלש ודוקא בפירורין או בפרוסות שאין בכל אחת כזית דאם היה בו כזית מברך המוציא אפילו בשאבד תואר לחם, ואם שיה פתו ביין לבן בעיגן דוקא שישתנה היין מצורתו ע"י הפת השרוי בתוכו. ולענין ברכת היין אם כונתו העיקר בשביל אכילת הפת והיין בא רק למתק האכילה אינו מברך כ"א במ"מ על הפת וכן השורה פת כיסנין ביין או ביין שרף ג"כ דינא הכי וכו"ש השורה פרוסות שיש בהם כזית או השורה פת ביין לבן דמברך המוציא אפילו על פרוסות שאין בהם כזית בודאי נעשה היין טפל להפת אבל אם כונתו גם בשביל שתיית היין שרוצה לאכול ולשתות ביחד נכון שיברך מתחלה על קצת יין בפני עצמו כפ"ג ואח"כ יברך ברכה על הפת השרוי, ואם כונתו רק בשביל היין שבו והפת בא רק למתק השתיה אינו מברך רק בפ"ג. ולענין שתיית קאווי"ט שטובלין בו פת כיסנין וכונתו בשביל שניהם נכון שקודם שבירך על הפת כיסנין יברך על הקאווי"ט שהכל וישתה מעט ויותר טוב שיברך מתחלה על הפת כיסנין לבד בלא שרייה ואח"כ יברך מתחלה על מעט צוקער ברכת שהכל להוציא הקאווי"ט.

בלילתו עבה ולא אפאה רק בישלה או טגגה מה דינה? אפילו דבר שבלילתו עבה אם בשלה או טגגה אין מברך עליה המוציא אפילו על פרוסות שיש בהם כזית ואפי"י שיש עליה תוריתא דנהמא ואפילו אכל הרבה וקבע סעודתיה עליהן ואפילו נתחייבה בחלה שבשעת לישה לא היה ברעתו לבשלו או לטגגו ואח"כ נמלך דברכת המוציא אינו הולך אלא אחר שעת אפייה ואם נותן במחבת מעט שמן שלא ישרף העיסה לא מקרי טיגון והוי אפיה גמורה וי"א דכל שתחילת העיסה עבה אפילו ריככה אח"כ במים ועשאה סופגין ובשלה במים או טגגה בשמן מברך עליהם המוציא ואפילו באוכל אכילת עראי שלא קבע סעודה ע"ז ונהגו להקל ודוקא בלא אכל כדי שביעה אבל באכל כדי שביעה צריך לברך בהמ"ז מספק אך כ"ז בשעה שלש ועשה בלילתו עבה היה דעתו לאפות פת אלא שאח"כ נמלך ועשה אותה סופגין אבל כשהיה דעתו מתחלה לבשל ולטגן אותה אפילו אכל כדי שביעה אין מברך עליה בהמ"ז רק ברכה אחת מעין ג', וירא שמים יצא ידי שניהם ואפילו כשהיה דעתו בשעת בלילה לבשל ולטגן לא יאכל אפילו אכילה מועטת בלא קביעת סעודה אלא ע"י שיברך על לחם אחר תחלה. וכל זה לא מיידי אלא בדאית ב"י לאחר הבישול בקדירה והטיגון במחבת תואר לחם ודוקא אם יש בהפרוסות כזית אבל אי לית ביה תואר לחם כגון לאקשי"ן לכ"ע אין מברכין עליהם המוציא ולא ג' ברכות אבל פשטיד"א וקרעפלי"ך יר"ש אין לאכלם אלא אם כן בירך על שאר הפת תחלה וי"א דגם פת הממולא בבשר ודגים וכה"ג הוי ג"כ בכלל פת הבאה בכיסנין וברלא קבע לכו"ע מברך עליהו במ"מ ולאחריו מעין ג'.

בתוך הסעודה על מה צריך לברך? לחמניות שבלילתן עבה לחם גמור הוא ומברך עליו המוציא ובהמ"ז ושבלילתן רכה ודקים מאוד מברך בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין שלש ודוקא בדקים ורכים ביותר אבל אם אינם רכים ודקים כ"כ דין לחם עליו ומברך המוציא, ואם קבע סעודתו עליהם מברך המוציא וברכת המזון ואי אכיל להו בתוך הסעודה שלא מחמת הסעודה רק לקינוח ומתיקה [דאלו אכלם למלא רעבוננו אפילו לא אכלם רק מעט הם בכלל סעודה וא"צ ברכה] טעונים ברכה לפניהם ולא לאחריהם וה"ה לכל פת הבא בכיסנין ויש חולקים ע"ז, ואם אוכל הרבה כשיעור קביעת סעודה אפילו אכלם למתיקה בעלמא נפטר בברכת המוציא, וכ"ז בעניני פת אבל בעניני מעשה קדרה שבאין למזון ולתבשיל תמיד מחמת הסעודה הם באים ואפילו הם ממולאים בפירות ואין להחמיר וליקח קצת תפוחים מתוכם ולברך בפה"ע דהוי ברכה לבטלה.

רקיקים שמושחין במרקחת מה מברכין עליהם? רקיקים דקים שנותנים מרקחת עליהם הם טפילים לגבי המרקחת וברכת המרקחת פוטרתן. וכשנותנין מרקחת על הדובשנין שטובים הדובשנין למאכל בעצמן אם כן כונתם גם בשביל אכילת הדובשנין וממילא הם העיקר ומברך עליהם במ"מ ופוטר המרקחת. ודוקא שבעת אפייה נאפין ביחד אבל אם אפה הדובשנין לבד ואח"כ מניח עליהם מלמעלה המרקחת אין נעשין המרקחת טפילה להם וצריך לברך גם על המרקחת. ואם אכל המרקחת מלמעלה והשאיר הרקיקין ואכלן בפני עצמן צריך לברך במ"מ עליהם אך אם אכלן ביחד ונשאר עוד קצת רקיק בלא מרקחת אין צריך לברך עליו.

פירורי לחם מה דינם? פירורי לחם שנדבקים יחד על ידי מרק וה"ה אם היו רק שרוים בתוכו הרבה עד שנתלבן המים ע"יז אם נתבשל אם היה בהם כזית מקודם ולא נפתחה משיעור זה ע"י הבישול ולא מצרפינן לה מה שנתדבקה עם חברותיה או שנתפחה ע"י המשקה ואפילו אם יש כזית בחדא פרוסה אז אע"פ שאין בו תואר לחם מברך המוציא ובהמ"ז אף בלא נדבקינן, ואם אין בהם כזית אע"פ שנראה שיש בו תואר לחם אינו מברך אלא בורא מיני מזונות ומעין שלש ואפילו קבע סעודתו עליהם ואכל כדי שביעה.

נתבשל בכלי שני ועירוי וטיגון מה דינם? ובכלי שני לא חשיב בישול ודינו דאם יש בו תואר לחם מברך המוציא אף בפחות מכזית [נדוקא אם לא נתלבן המים ע"י הלחם אבל אם נתלבן המים נחשב הפת כאין בו תואר לחם] ואם הניח הפירורין בקערה ועירה עליהם ורתחין מכלי ראשון ספק הוא אם יש לו דין בישול או לא וע"כ אם אין בפירורין כזית ויש בו תואר לחם יברך על פת אחר תחלה. ואם לא בשלם בקדרה אלא טיגגם במשקה במחבת י"א דלא הוי כבישול ומהני ביה תואר לחם ויש חולקין והנכון שבטיגון לא יאכל כשיש בו תואר לחם כ"א בתוך הסעודה. וכ"ז בשאין בהם כזית אבל אם טיגן פרוסות שיש בהם כזית אפילו אול ליה התואר לחם מברך המוציא.

אימתי בעינן כזית ותואר לחם בפירורין? אם אינו מבושל אלא שהוא מחובר ע"י דבש או מרק אם יש בפרוסות אפילו באחת מהן כזית מברך עליו המוציא אפילו אין לו תואר לחם ואם אין בהם כזית אם יש בהם תואר לחם דהיינו שהוא ניכר וידוע שהוא לחם מברך עליו המוציא וברכת המזון כשאכל כמה פירורין עד שיעור כזית ואם אין בהם תואר לחם מברך בורא מיני מזונות וברכה אחת מעין שלש, ואם אינו לא מבושל ולא מחובר אלא מפורר דק דק אע"פ שאין בו כזית ולא תואר לחם מברך עליו המוציא ובה"מ ואפילו שרה הפירורין במים כיון שלא נתחברו יחד אינו יוצא מתורת פת ודוקא אם שרה זמן מועט אבל אם שהו הפירורין בתוכם עד שנתלבנו המים ע"יז מברך עליו במ"מ וברכה מעין שלש. פירורין שאין בהם כזית שנותנין במים והמים

<p>בשר או לאקשע"ן המצופים בפירורי לחם (ברעיז"ל) מה ברכתם?</p>		<p>לחשיב חלוח לחנות חמורות דמי חזרה דמי גזירות וסבלנות</p> <p>Tel \ Fax \ Cell no Demand 1 800 466-7593 www.DollarPhone.com</p>	<p>השדחן צריך</p>
<p>Sponsored By: DollarPhone</p> <p>כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל</p>		<p>המזון והד"א • המזון והד"א • המזון והד"א</p>	

ואינו יוצא במה שמברך בהמ"ז ועכ"פ יאמר איזה מזמור וטוב לומר אחר ברכת המוציא מזמור ה' רועי לא אחסר.

יצא לביה"כ באמצע הסעודה היאך יטול ידיו? היו מסובין בסעודה ויצא אחד להטיל מים נוטל ידו אחת שפשף בה ואם שפשף בשתי ידיו צריך לטול שניהם וצריך לברך ענט"י אם רוצה לאכול ואינו נוטל אלא בפני כולם שלא יחשדוהו שלא נטל, ואם לא שפשף אינו נוטל כלל בין לאכילה בין לשתיה אם לא נגע במקום טנופת אבל אם עשה צרכיו ודאי צריך לנטילה וצריך לברך ברכת ענט"י. וה"מ לשתות אבל לאכול נוטל אפילו בחוץ. ואם דבר עם חבירו והפליג נוטל שתי ידיו ומ"מ המוציא א"צ לברך שנית אף אם בודאי נגע במקום הטנופת וכשנוטל פת בידו בשעה שמדבר א"צ נטילה.

עניני דרך ארץ באכילה. שנים ממתנינים זה את זה בקערה שכשהאחד מסלק ידו מן הקערה לשתות או לרבר אחר חבירו מפסיק מלאכול והוא שלא יהא שהייתן הרבה ושלא יפסיק בדברי שיחה. הנכנס לבית לא יאמר תנו לי לאכול עד שיאמרו הם ודוקא כשאנו מתארח שם בשכר, ואם נתנו לפניו א"צ להמתין תו עד שיאמרו לו שיאכל. לא יאמר אדם לחבירו בא ואכול עמי מה שהאכלתי, אבל מותר לומר לו בא ואכול עמי ואאכול עמך בפעם אחרת ומותר לאכול עמו אח"כ אפי' בסעודה יותר גדולה. לא ישוך פרוסה ויתנגנה לפני חבירו או לתוך הקערה, והחתיכה גופא שאחזה בשיניו אין להניחו אפילו על השלחן ואפי' החתיכה שנשאר שנשך ממנה בשיניו איזה פרוסה לא יתן לפני חבירו לאכול או בקערה.

עניני דרך ארץ בשתי'. אין ד"א לת"ח לשתות מים בפני רבים אלא יהפוך פניו לצד אחר וי"א דדוקא שלא בשעת סעודה אבל בשעת סעודה שרי ושאר משקין מותר בכל גווני. אשה שאין בעלה עמה אין לה לשתות יין וכשהיא בדרך באכסניא אפילו בעלה עמה אסור וה"ה בשאר משקין המשכרין. ואם היא רגילה לשתות בפני בעלה מותרת לשתות מעט שלא בפני בעלה. לא ישתה מהכוס ויתן לחבירו מפני סכנת נפשות ודוקא אם נותנו לידו אבל אם מניחו לפניו והוא לוקח מעצמו לית לן בה, ויזהיר מאד שלא לשתות ממה ששייר חבירו, ומהני קינוח מקום נשיקת הפה או במים כששופך מהם מעט דרך אותו מקום ששתה בפיו, ואם הראשון ששתה היה אדם שאין אנו מכירין אותו אם הוא בריא אז יש לחוש יותר.

מה מחויב לציית להבעה"ב? הנכנס לבית כל מה שיאמר לו בעל הבית יעשה אפילו דבר שיש בו קצת גסות ושררה שלא היה עושה כן האורח משום ענוה. ואם האורח נוהג איזה פרישות בדבר שעושה משום סרך איסור אינו מחוייב לשמוע לבעה"ב לעבור אבל דבר שהוא פרישות בעלמא טוב לגבר להסתיר מעשיו. ודוקא זולת אכילה ושתיה אבל באכילה ושתיה אם אינו תאב לאכול ולשתות יותר והבעה"ב מפצירו לזה אינו מחוייב.

כמה מותר לשתות בבת אחת? לא ישתה כוסו בבת אחת ואם שתה ה"ז גרגון ואם משייר אפילו מעט תו לא הוי גרגון, שנים דרך ארץ, שלשה הרי זה מגסי הרוח. מיהו כוס קטן פחות מרביעית מותר לשתותו בבת אחת. וכ"ו כשהאדם בינוני ובסתם יין אבל מי שכריסו רחבה או יין מתוק גשנתה השיעור והוא מותר בבת אחת אפילו ביותר מזה ולפ"ז בשכר שלנו שאינו חזק בודאי שיעורו יותר מרביעית.

חלטה או טגנה ואח"כ בישלה מה דינה? חלוט שאח"כ אפאו בתנור וה"ה אם אפאו באילפס בלי משקה פת גמור הוא ומברך עליו המוציא. ואפילו היתה כלילתו רכה שחלטה ברותחין ואח"כ אפאה בתנור או טגנו בשמן ואפאו אח"כ מברך המוציא ואפילו בדלא קבע עליהו מברך המוציא וי"א דבדלא קבע סעודה מברך במ"מ ועל המחיה, אכן אינו נקרא פת כיסנין אלא בשטגנו בכ"כ שמן עד שהיו הם העיקר בהטעם לגבי הקמת. וכן דבר שבלילתו רכה שאפאו בתנור בלא משקה דינו כפת ומברך עליו המוציא ושלוש ברכות אפילו בדלא קבע עליהו ודוקא אם לא היו דקין ביותר דאל"ה הוי בכלל פת כיסנין.

פת שיש בו בשר מה דינו? פשטיד"א הנאפית בתנור או באילפס בלא משקה בבשר או בדגים מברך עליה המוציא ובה"מ אפילו בדלא קבע עליהו. ודוקא שאפאו בתנור בלא משקה אבל אם אפאו במחבת במשקה אין לברך עליו אפילו קבע סעודה עליהו ואין לאכול רק תוך הסעודה. ואם עשויין ריקיין קטנים ומעורב בהם פתיחין של בשר וניכר שאין עשויים כ"א לקינוח אחר הסעודה אינו מברך עליהו בהמ"ז בדלא קבע עליהו. ופת שנאפה במי ביצים הוא בכלל פת כיסנין ומ"מ יר"ש לא יאכל כ"א כשכל הלישה הוא על מי ביצים ולא נתערב בו מים כלל ואם הוא דק ויבש אין להחמיר אפילו נתערב בו מים.

ממה מחויבים ליתן לשמש לטעום? כל דבר שמביאין לפני האדם שיש לו ריח או קיוהא והאדם תאב לו צריך ליתן ממנו לשמש מיד ובדבר מועט סגי ואפילו אם התנה עם משרתו בשעת שכירותו לפטור עצמו מזה לא מהני התנאי. ודוקא בשמש שעומד ומשמש ואינו אוכל עמהם ביחד אבל אם גם הוא מסב על השלחן עמהם לא צריך לאקדומי. ומדת חסידות הוא ליתן לו מיד מכל מין ומין ולא יתן לו כל זמן שהכוס בידו או ביד בע"ה וי"א דאף כשהכוס ביד אורח וי"א דאף בעה"ב בעצמו לא יתן לשמש כשהכוס ביד השמש, ודוקא לשמש אבל לאחר שבסעודה מותר ליתן בכי האי גונא ולאחר שלא זימן אסור ליתן. אסור ליתן לשמש פרוסת פת א"כ יודע בו שנטל ידיו אבל באחר לא חיישינן לזה א"כ רואהו שרוצה לאכול בלי נטילה ויש מחמירין בזה אך כשהוא נותן בתורת צדקה בודאי יש להקל.

האם נכון ליתן לעני פת לאכול? לא יתן לאכול אלא למי שידוע בו שיברך ויש מקילין אם נותן לעני בתורת צדקה אך אם יודע בודאי שלא יברך אסור ליתן לו אף בתורת צדקה ודוקא אם מתוך רשעתו אבל אם מתוך אונסו שאינו יכול לברך לא נפקע מצות צדקה בשביל זה.

מתי יברך השמש ברכה ראשונה ואחרונה? השמש מברך בורא פרי הגפן על כל כוס וכוס שיתנו לו לפי שהוא כנמלך אך אם היה דעתו בשעת ברכה ראשונה על כל מה שביאו לו א"צ לברך, וברכה אחרונה אינו מברך אלא לבסוף ואינו צריך לברך על כל פרוסה ופרוסה אם יש אדם חשוב בסעודה שידוע שיתנו לו כל צרכו מפת, ואם אין אדם חשוב בסעודה צריך לברך על כל פרוסה ופרוסה כמו על היין, וכ"ז דוקא פת ודבר שיש בו ריח וקיוהא אבל בשאר דבר שהוא רק מדת חסידות צריך לברך על כל מה שיתנו לו בכל פעם ופעם. שנים שהיו אוכלין ביחד השמש אוכל עמהם בלא נטילת רשות כדי שיצטרפו לזמן ואין לו רשות רק לאכול מעט כדי שיתחייב בזימון ויצטרף עמהם.

האם מותר ללמוד באמצע הסעודה? אין משיחין בסעודה אפילו בד"ת ודוקא בשעת אכילה גופא אבל בין תבשיל לתבשיל מותר ומצוה על כל אדם ללמוד תורה על שלחנו וילמוד משנה או הלכה או אגדה או ספרי מוסר

יצא לביה"כ באמצע הסעודה ושוב לא יאכל פת האם צריך לימול ידיו לסעודה?

הגב
התעורר

Sponsored By: **DollarPhone**

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל

לחשיב תלוח
לחמת וחסרות
דמי ודרי
דמי גזירום וטבלאות

Id | Fax | Tel or Demand
1 800 466-7593
www.DollarPhone.org

הסדרת ערוך
הסדרת ערוך

מקילין אפילו לא היו לפניו ורק שהיה דעתו עליהם, וכ"ז בשלא קבע עצמו לשתות יין ורק כוס זה בלבד אבל אם קבע לשתות יין פוטר אפילו המשקין שלא היו לפניו בשעת ברכה כיון שבאו לפניו עכ"פ בעוד שהיין לפניו [ואם באו לפניו אחר גמר שתיית היין צריך לברך על המשקין אם לא שהיה דעתו על המשקין קודם גמר השתייה] ולכתחלה טוב יותר לעולם שיהיו שאר המשקין לפניו בעת ברכתו על היין. ואם קידש על היין והוציא אחרים ברכתו אם לא טעמו מכוס של קידוש ורוצים לשתות שארי משקין אף שהיו לפניו בשעה שבירך על היין צריכים לברך על המשקין.

אימתי פוטר יין שלפני המזון ליין שבתוך המזון?
אם קבע לשתות לפני המזון א"צ לברך על יין שבתוך המזון דיין שלפני המזון פוטר ול"ד קבע וה"ה אפילו אם שתה רק כוס אחד של יין קודם הסעודה פוטר היין שבתוך הסעודה, וכל זה אם דעתו לשתות גם בתוך הסעודה, וה"ה דפוטר נמי יין שלאחר המזון קודם בהמ"ז [במקום שרגילין לשתות יין אחר גמר אכילתן או שהיה דעתו לזה בפירוש] אבל אם לא היה לו יין לפני המזון ובירך על היין שבתוך המזון צריך לברך שנית על יין שלאחר הסעודה. ואם הוא צמא מחמת אכילתו אפילו נשתהא זמן הרבה אחר הסעודה אעפ"כ כל זמן שלא בירך בהמ"ז כיון שבתוך המזון דמי ואם אין מושכין הידים מן הפת עד בהמ"ז חשיב הכל תוך הסעודה ולפיכך יין שבתוך המזון פוטר גם יין שלאחר המזון דזה וזה לשרות.

יין של קידוש והבדלה מה הם פוטרין? יין של קידוש פוטר יין שבתוך המזון וה"ה שלאחר המזון ובמדינתנו שאין אנו רגילין לשתות יין בתוך הסעודה אפילו בשבת אינו פוטר אלא א"כ היה דעתו לזה מתחלה, וכן המבדיל על השלחן פוטר היין שבתוך המזון ודוקא שהיה בדעתו לשתות גם בתוך הסעודה, וי"א שאין ברכת יין הבדלה פוטר אלא א"כ נטל ידיו קודם הבדלה, וה"ה אם קבע עצמו לסעודה על השלחן ויש חולקין ע"ז, הילכך המבדיל קודם נטילה יכולין שלא להוציא יין שבתוך הסעודה ואז יברך ברכה אחרונה על כוס זה קודם הסעודה ובדיעבד שלא כוון כך פוטר יין שבתוך הסעודה אבל להפסיק בשתיית רשות בין נטילה להמוציא אסור. ודוקא יין הבדלה שאינו בא לצורך סעודה אבל ביין שלפני המזון דעלמא שבא לצורך סעודה לפתוח המעיים פוטר אפילו קודם נטילה יין שבתוך הסעודה.

עניני זהירות במידי דאכילה. יזהר מאד שלא לאכול לב בהמה חיה ועוף. ייטיב לבו בסעודתו אם מעט ואם הרבה יאכל פתו בשמחה. יאכל הטוב והמועיל לו לרפואה ולא מה שערב לו לפי שעה. ולא יישן סמוך לאכילה אלא ימתין אחר אכילה. יזהר מרובי אכילה ושתייה אלא יאכל וישתה רק להעמיד ולהברות את גופו מזומן לעבודת הנפש ובוזה כל סעודותיו הוין סעודת מצוה.

מה מותר לעשות באוכלין? עושה אדם צרכיו בפת וכ"ש בשאר אוכלין והני מילי דלא ממאיס ביה אבל מידי דממאיס ביה לא ואפילו בשאר אוכלין ג"כ אסור הילכך אין מניחין עליו כשר חי ואין מעבירין עליו כוס מלא ואין סומכין בו הקערה אם היא מלאה דבר שאם יפול על הפת ימאס אבל כשאינה מלאה שרי לסמוך אף דמשתמש בפת וה"ה דמותר לכסות בו כלי, ואין נוטלין הידים ביין בין חי בין מזוג אפילו נטילה שאינה צורך אכילה וה"ה בשאר משקין אסור, ואין זורקין הפת משום בזיון אוכלים וכשם שאין זורקין את הפת כך אין זורקין אוכלין הנמאסים ע"י זריקה ופת אסור אפילו אם לא נמאס ע"י זריקה, אבל מידי דלא ממאיס כגון אגוזים ורימונים וחובושים שרי לזרוק במקום נקי, ואם עושה לרפואה שרי אפילו מימאס ביה ואפילו בלא רפואה אם הוא דבר שהוא צורך האדם ודרך העולם לעשות בהאוכל צורך זה ג"כ שרי ומטעם זה מזלפין הקרקע ביין וסכין הגוף ביין ושמן. אסור לפצוע זיתים ליטול ידיו במים היוצאים מהם. כשרואין אוכלין מונחים על הארץ אסור לילך ולהניחם אלא צריך להגביהם אם לא במקום דאיכא למיחש לכשפים כגון ככר שלם. מאכל אדם אין מאכילין אותו לבהמה [וה"ה לעופות] ואם אין לו דבר אחר להאכיל כ"א מאכל אדם לכו"ע מותר.

שכח והכניס משקין לתוך פיו מה יעשה? שכח והכניס משקין לתוך פיו בלא ברכה בולען ואינו מברך עליהם ברכה ראשונה. ואם הכניס מעט בפיו ויכול לברך ע"י הדחק יברך. וי"א דכ"ז דוקא כשאין לו יותר משקין לשתות והוא דחוק למשקין הללו אבל אם יש לו יותר יפלוט ולא יהנה בלי ברכה וכן ראוי לנהוג. וברכה אחרונה צריך לברך אם היה כשיעור.

דיני מים אמצעים ואחרונים. כל הדברים הנוהגים באחרונים נוהגים באמצעים שבין תבשיל לגבינה בין להקל בין להחמיר שא"צ נטילה בכלי וגם רק עד פרק השני וגם אין חציצה מעכב בהם בדיעבד חוץ מהיסח הדעת שפוסל באמצעים מפני שעדיין רוצה לאכול וידיו צריכים שימור וחוץ מניגוב הידים שאמצעים צריכים ניגוב כראשונים. ואמצעים צריכים דווקא מים מה שאין כן באחרונים.

אימתי פוטר יין שאר משקין? יין פוטר כל מיני משקין אפילו מברכה ראשונה ובלבד שיהיו לפניו על השלחן בשעה שבירך על היין [דאלו לא היו לפניו בשעת ברכה אף שהביאו המשקין לפניו בשעה שעמד עדיין היין לפניו לא מהני וצריך לברך עליהם] ויש

יצא קידוש מאחר ורוצה לשתות מי סוד"ה האם צריך לברך? **הגע** **המבדיל** **ובנות** **הלימוד**
Sponsored By: **DollarPhone**
כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל
לחשיב חלוח לזמנות וחשירות דמי וזריר דמי ציורים וטבלאות Tel \ Fax \ Fax no Demand 1 800 466-7593 www.BiChesedByome.org